

Această lucrare poate fi vizualizată și online

RENTROP & STRATON PRO

www.rspro.ro

Nr. 112
Octombrie 2015

Revista Română de Contabilitate și Monografii Contabile

- ✓ **Ce putem face atunci când administratorul sau asociații utilizează fondurile firmei în interes personal**
expert contabil Anca Ivanov
- ✓ **Contabilitatea paletilor**
consultant fiscal Teodora Lupașcu
- ✓ **Provizioane deductibile fiscal neconforme cu terminologia contabilă**
expert contabil Otilia-Mihaela Roman
- ✓ **Tratamentul contabil al reducerilor comerciale și financiare înregistrate în activitatea comercială**
expert contabil Marilena Gughea
- ✓ **Edificare construcție de către o societate pe un teren proprietate a unei persoane fizice**
consultant fiscal Domnica Vasiliu

RENTROP & STRATON
Informații specializate

www.rs.ro

Ce putem face atunci când administratorul sau asociații utilizează fondurile firmei în interes personal

expert contabil
Anca Ivanov

MONOGRAFII
ȘI CAZURI PRACTICE

Din păcate, nu sunt deloc rare situațiile în care administratorul unei societăți comerciale – fie că este și asociat sau nu – dorește să deconteze pe firmă cheltuieli personale. Când încearcă să facă acest lucru pentru sume mici, plătite în numerar, i se poate explica faptul că este ilegal și nu se pot accepta spre decontare anumite cheltuieli care nu au nicio legătură cu activitatea economică.

Atunci când face aceste plăți utilizând cardul societății, contabilul află de ele când primește extrasul de cont și este pus în fața faptului împlinit și în situația ingrată de a le înregistra într-un anumit mod.

Și, nu-i așa că ar fi simplu să le putem considera doar cheltuieli nedeductibile și atât?

Dacă un asociat în entitatea economică decontează cheltuieli personale, Codul fiscal prevede la **art. 21 alin. (4) litera e)**:

„(4) Următoarele cheltuieli nu sunt deductibile:
(...)

e) cheltuielile făcute în favoarea acționarilor sau asociaților, altele decât cele generate de plăți pentru bunurile livrate sau serviciile prestate contribuabilului, la prețul de piață pentru aceste bunuri sau servicii;”

Dar prevederile referitoare la această situație nu se opresc aici. La **art. 67 alin. (1¹.1) din Codul fiscal** se reglementează:

„(1¹.1) Regimul fiscal aplicabil veniturilor din dividende prevăzut la alin. (1) se aplică și pentru veniturile considerate dividende, reprezentând sume plătite de o persoană juridică pentru bunurile sau serviciile furnizate în favoarea unui participant la persoana juridică, dacă plata este făcută de către persoana juridică în folosul personal al acestuia.”

Cu alte cuvinte, nu numai că la calculul impozitului pe profit cheltuielile vor fi considerate nedeductibile – aspect care nu ar fi deranjat microîntreprinderile deloc –, dar pentru sumele decontate asociatului se va calcula și plăti 16% impozit, considerându-se suma plătită pentru asociat drept sumă netă după deducerea impozitului.

Acesta se declară în **formularul 100 „Declarație privind obligațiile de plată la Bugetul de stat”** și se plătește până pe data de 25 a lunii următoare celei în care s-au făcut cheltuieli în favoarea asociaților și, de asemenea, se declară în februarie anul următor în **formularul 205 „Declarație informativă privind impozitul reținut la sursă și câștigurile/pierderile realizate, pe beneficiari de venit”**.

În opinia noastră, și în declarația 100 și în declarația 205, impozitul plătit pentru sumele cheltuite în favoarea asociaților nu se trece la dividende, ci la 690 – Impozit pe venituri din alte surse (D100), respectiv Venituri din alte surse (D205).

ATENȚIE

Deși aceste „venituri” obținute indirect de asociați sunt tratate din punctul de vedere al impozitării similar dividendelor, ele nu au nicio legătură cu acestea și nu se înregistrează în contabilitate la fel ca dividendele.

De altfel, **Legea nr. 31/1990, a societăților comerciale, prevede la articolul 272¹:**

„Se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani fondatorul, administratorul, directorul general, directorul, membrul consiliului de supraveghere sau al directoratului ori reprezentantul legal al societății care (...); b) încasează sau plătește dividende, sub orice formă, din profituri fictive ori care nu puteau fi distribuite, în lipsa situației financiare anuale sau contrar celor rezultate din aceasta.”

EXEMPLU

Asociatul unic al societății S.C. ABC S.R.L. prezintă la departamentul de contabilitate, pe 5 octombrie 2015, o factură pentru servicii medicale emisă pe numele societății și pe care a achitat-o folosind cardul bancar al firmei în valoare de 5.000 de lei.

Deoarece societatea nu a încheiat cu firma prestatoare de servicii medicale niciun contract, și de aceste servicii a beneficiat asociatul unic, este evident că aceste cheltuieli sunt cheltuieli făcute în favoarea asociatului unic, nedeductibile și care se vor supune impozitării conform **art. 67 alin. (1.1¹) din Codul fiscal**.

● Factura se va înregistra în contabilitate:

628.analitic nedeductibile „Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”	=	401 „Furnizori”	5.000 lei
--	---	--------------------	-----------

● Pe baza extrasului de cont se va înregistra plata facturii:

401 „Furnizori”	=	5121 „Conturi la bănci în lei”	5.000 lei
--------------------	---	-----------------------------------	-----------

● Evident, asociatul refuză să aducă bani pentru plata impozitului, astfel încât se va înregistra o nouă cheltuială nedeductibilă:

635 „Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate	=	446 „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	X lei
---	---	--	-------

5.000 lei reprezintă suma netă ce rezultă după impozitarea similară dividendelor.

5.000 lei = Suma brută – Suma brută x 16%

Suma brută = 0,84% x 5.000 lei

Suma brută = 5.952,381 lei

X = Impozitul de reținut = 5.952,381 lei x 16% = 952,381 lei

Până pe 25 noiembrie 2015 va depune formularul 100, completând la rândul 690 – Impozit pe venituri din alte surse, 952 de lei de plată și va plăti această sumă în același termen:

446 „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	=	5121 „Conturi la bănci în lei”	952 lei
--	---	-----------------------------------	---------

Până în ultima zi a lunii februarie a anului următor, S.C. ABC S.R.L. va depune și declarația 205 în care va menționa reținerea impozitului final de 952 de lei pentru un venit de 5.952 de lei obținut de asociat (în declarații sumele se trec rotunjit).

Dacă, în această situație, plata realizată în beneficiul asociatului este atât de evidentă încât niciun artificiu contabil sau fiscal nu poate face cheltuielile să pară altfel decât ceea ce sunt, în alte cazuri poate fi posibil ca operațiunea să pară măcar o operațiune economică, astfel încât cheltuielile să poată fi considerate cel puțin parțial deductibile și să se evite reținerea impozitului.

EXEMPLUL 1

Unul din asociații S.C. ABC S.R.L. aplică și este acceptat la studii (master) la o universitate din Marea Britanie. Studiile vor dura 2 ani și se dorește plata chiriei și a taxelor școlare din banii societății.

Asociatul are dreptul – în calitate de investitor – numai la ridicarea de dividende (dacă firma în care a investit înregistrează profit) și la luarea unor decizii privind aprobarea Situațiilor financiare, distribuirii profitului etc.

Faptul că face studii în străinătate nu are nicio legătură cu activitatea societății a cărui asociat este.

Conform **art. 21 alin. (4) litera e) din Codul fiscal**, aceste cheltuieli primate ca atare sunt categoric nedeductibile și nu pot fi cheltuieli ale societății timp de 2 ani în niciun caz.

Contabilul obligat să găsească o soluție poate însă avea în vedere prevederile **art. 21 alin. (4) litera p) din Codul fiscal** și propune conducerii să ia o decizie de acordare a unei burse private sau de încheiere a unui contract de mecenat în acord cu acestea:

„(4) Următoarele cheltuieli nu sunt deductibile:

(...)

p) cheltuielile de sponsorizare și/sau mecenat și cheltuielile privind bursele private, acordate potrivit legii; contribuabilii care efectuează sponsorizări și/sau acte de mecenat, potrivit prevederilor **Legii nr. 32/1994** privind sponsorizarea, cu modificările și completările ulterioare, și ale **Legii bibliotecilor nr. 334/2002**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cei care acordă burse private, potrivit legii, scad din impozitul pe profit datorat sumele aferente în limita minimă precizată mai jos:

1. 3 la mie din cifra de afaceri; pentru situațiile în care reglementările contabile aplicabile nu definesc indicatorul «cifra de afaceri», această limită se determină potrivit normelor;

2. 20% din impozitul pe profit datorat.

Sumele care nu sunt scăzute din impozitul pe profit, potrivit prevederilor prezentei litere, se reportează în următorii 7 ani consecutivi. Recuperarea acestor sume se va efectua în ordinea înregistrării acestora, în aceleași condiții, la fiecare termen de plată a impozitului pe profit.”

Pentru condițiile de acordare a unei burse private se vor avea în vedere prevederile **Legii nr. 376/2004** privind bursele private.

EXEMPLUL 2

Asociatul firmei S.C. ABC S.R.L., persoană fizică străină, dorește ca cei doi copii ai săi să studieze la Fundația Lycee Français AN. Desigur, facturile emise de fundație pentru taxele de școlarizare nu pot fi considerate în niciun fel cheltuieli ale societății sau cheltuieli pe care asociatul ar avea dreptul să solicite a fi făcute în beneficiul său.

Dar pentru că acesta o face totuși, se poate avea în vedere același **art. 21 alin. (4) litera p) din Codul fiscal** și încheia un contract de sponsorizare sau donație cu Fundația. Desigur, acest lucru presupune ca și Fundația să fie de acord, având în vedere că sponsorizarea sau donația nu pot fi condiționate de efectuarea de către aceasta a unui contraserviciu.

Atunci când asociatul este administrator (sau ocupă orice altă funcție) salariat al societății, cheltuielile realizate în favoarea sa îmbracă – din punct de vedere fiscal – o formă și mai „amuzantă”: aceea de avantaje de natură salarială, pentru care se vor datora, pe lângă impozitul pe venit, și toate contribuțiile sociale aferente veniturilor din salarii.

Provizioane deductibile fiscal neconforme cu terminologia contabilă

expert contabil
Otilia-Mihaela Roman

MONOGRAFII
ȘI CAZURI PRACTICE

Neconformitatea termenilor din Codul fiscal față de termenii contabili, în ceea ce privește deductibilitatea unui procent din clienții neîncasați, nu a constituit un impediment pentru un calcul de impozit pe profit corect, însă inadvertența dintre termenele la care se stabilesc provizioanele deductibile fiscal (trimestrial) și cele la care se înregistrează în contabilitate aceste provizioane (finele anului) a generat, uneori, erori în stabilirea corectă a impozitului pe profit.

Codul fiscal actual care reunește totalitatea taxelor, impozitelor și contribuțiilor datorate de o entitate a fost aprobat de Legea nr. 571 din anul 2003, cu aplicabilitate de la data de 01 ianuarie 2004.

Impozitele și taxele datorate bugetului de stat stabilite de acest unitar act normativ din domeniul fiscal sunt așezate pe o bază care, în situația persoanelor care au obligația de a conduce evidențe contabile (în partidă dublă sau în partidă simplă), conform **Legii nr. 82 din anul 1991**, a contabilității, este stabilită și comensurată potrivit unor reglementări contabile.

Reglementările contabile emise în aplicarea Legii contabilității sunt norme cu ajutorul cărora se trasează reguli și principii privind modalitatea de transpunere a operațiunilor economice într-o situație, denumită evidență contabilă, și de stabilire a rezultatului financiar al entității respective.

Așadar, ar trebui ca noțiunile fiscale uzitate în cadrul actului normativ fiscal să fie identice cu noțiunile contabile, care reprezintă suportul taxelor și impozitelor solicitate de stat.

În cea mai mare parte, pentru stabilirea taxelor și impozitelor datorate bugetului de stat se folosesc denumirile elementelor determinate în conformitate cu reglementările contabile.

În anul în care Codul fiscal a fost publicat în Monitorul Oficial, dar și în anul primei sale aplicări, reglementările contabile aplicabile societăților comerciale erau cele aprobate prin **O.M.F.P. nr. 306/2002** pentru aprobarea Reglementărilor contabile simplificate, armonizate cu directivele europene.

În cadrul acestor reglementări, se face referire la ajustările de valoare privind activele, ajustări care se înregistrează pe seama conturilor de cheltuieli.

Însă conturile contabile în care se evidențiază aceste ajustări de valoare sunt denumite în planul de conturi, generic, „**Provizioane pentru depre-**

cieri", deși în aceste reglementări contabile provizioanele sunt definite și tratate distinct, fiind contabilizate cu ajutorul conturilor din **grupa 151 „Provizioane pentru riscuri și cheltuieli”**.

De exemplu, ajustările de valoare privind creanțele sunt evidențiate cu ajutorul **contului 491 „Provizioane pentru deprecierea creanțelor – clienți”**.

Astfel, reglementarea fiscală aprobată în anul 2003 nu putea decât să facă uz de noțiunile prevăzute în reglementările contabile aplicabile la acel moment, pentru a stabili calitatea impozabilă sau neimpozabilă a vreunei cheltuieli sau a altui element.

În acest sens, reglementarea fiscală pentru stabilirea impozitului pe profit aduce ca facilitate pentru companii deducerea din baza impozabilă a unora dintre provizioanele specificate în legislația contabilă – noțiune preluată ca atare din denumirea conturilor.

În **Codul fiscal actual**, facilitățile acordate companiilor privind deducerea unor provizioane sunt prevăzute la **art. 22**.

Codul fiscal conține noțiuni care sunt preluate identic din literatura contabilă valabilă la momentul publicării acestuia în Monitorul Oficial.

Astfel, la **literalele c) și j) ale art. 22 din Codul fiscal**, sunt menționate, ca deductibile, provizioanele constituite pentru neîncasarea clienților.

Conform **O.M.F.P. nr. 306/2002**, din punct de vedere contabil, aceste sume constituite pe seama cheltuielilor pentru a acoperi un risc de neîncasare a clienților erau evidențiate cu ajutorul **contului 491 denumit „Provizioane pentru deprecierea creanțelor – clienți”**.

Dar O.M.F.P. nr. 306/2002, aplicabil societăților comerciale, a fost abrogat prin **O.M.F.P. nr. 1.752/2005** – cu aplicabilitate începând cu data de 01 ianuarie 2006.

Acest ordin, care aprobă noi reglementări contabile, aduce o corelare între noțiunea de ajustare – ce desemnează o corecție făcută unor elemente de activ, noțiune folosită și în cadrul Reglementărilor simplificate aprobate prin **O.M.F.P. nr. 306/2002** – și denumirea conturilor în care se evidențiază această ajustare de valoare.

Astfel, dacă ne referim doar la ajustările ce trebuie făcute asupra creanțelor, **contul 491** a fost redenumit **„Ajustări pentru deprecierea creanțelor – debitori diverși”**.

Cu aceste noi Reglementări contabile, începând cu data de 01 ianuarie 2006, avem, așadar, două noțiuni distincte, evidențiate cu ajutorul unor conturi distincte, denumite corespunzător: conturile de ajustări, din gupele 29x, 39x și 49x (pentru evidențierea ajustărilor de valoare pentru elementele de activ) și conturile de provizioane din grupa 15 (pentru evidențierea provizioanelor pentru riscuri și cheltuieli).

Aceste noțiuni contabile s-au menținut și în Reglementările contabile ulterioare, aprobate succesiv prin **O.M.F.P. nr. 3.055/2009** și **O.M.F.P. nr. 1.802/2014**.

Se remarcă, așadar, că doar în perioada 2004 – 2005 există o concordanță de termeni în legislația fiscală și cea contabilă.

De la data de 01 ianuarie 2006, reglementarea fiscală nu a fost modificată, astfel încât anumiți termeni să fie puși de acord cu termenii contabili.

Termenul de „provizioane asupra creanțelor clienți” din Codul fiscal s-a menținut până la ora actuală, nefiind conform cu termenul de „Ajustări pentru deprecierea creanțelor – debitori diverși”, chiar dacă exprimă, până la urmă, același aspect: o corecție efectuată asupra valorii clienților, pe seama cheltuielilor, pentru partea care se consideră neîncasabilă.

Totuși, inadvertența de termeni dintre cei utilizați în Reglementările contabile (ajustări pentru deprecierea creanțelor) și cei utilizați în Codul fiscal (provizioane constituite pentru clienți neîncasați) se menține doar până la data de 31 decembrie 2015, dată până la care este în vigoare Codul fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003.

De la data de 01 ianuarie 2016 intră în vigoare așa-numitul **nou Cod fiscal, aprobat prin Legea nr. 227/2015**.

Noul Cod fiscal aduce cu sine nu numai renumerotarea articolelor, ci și modificări importante privind explicarea și așezarea unor taxe și impozite.

De asemenea, în **noul Cod fiscal, la art. 26 alin. (1) lit. (c) și (j)** – intitulat „Provizioane/ajustări pentru depreciere și rezerve” – s-au preluat, din Reglementările contabile aprobate prin **O.M.F.P. nr. 1.802/2014**, noțiunile de ajustări în locul celor de provizioane pentru clienții neîncasați, punându-se, astfel, de acord terminologia contabilă cu cea fiscală.

Dar, revenind la Codul fiscal încă în vigoare, o altă inadvertență între „fiscal” și „contabil” o constituie perioada în care se efectuează corecțiile asupra valorii clienților neîncasați.

Potrivit Reglementărilor contabile, ajustările pentru creanțele neîncasate se înregistrează în contabilitate doar la finalul anului, la data de 31 decembrie, pe baza rezultatelor inventarierii, la nivelul valorii care se consideră a fi de neîncasat, conform articolului contabil:

6814	=	491
„Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea activelor circulante”		„Ajustări pentru deprecierea creanțelor – clienți”

Reglementarea contabilă nu menționează niciun prag la nivelul căruia să fie constituită ajustarea de valoare, aceasta realizându-se la nivelul de neîncasare considerat de societate.

Potrivit **actualului Cod fiscal**, deducerea provizioanelor (de fapt, a ajustărilor) aferente valorii neîncasate a clienților se poate opera trimestrial – la fiecare termen de plată a impozitului, însă fără ca aceste sume să fie reflectate și în contabilitate, prin articolul menționat mai sus.

Calculul fiscal al sumelor reprezentând provizioane (ajustări) pentru clienții neîncasați, ce pot fi deduse trimestrial din baza impozabilă, se face numai extracontabil, iar scăderea din rezultatul fiscal se realizează în Registrul de Evidență Fiscală.

EXEMPLU

O societate are un client neîncasat în valoare de 1.000 lei, TVA inclusă.

În primul trimestru al anului 2015, această creanță îndeplinește condițiile prevăzute la **art. 22 alin. (1) lit. c) din actualul Cod fiscal**, respectiv, între altele, are o perioadă de neîncasare mai mare de 270 de zile.

La data de 31 martie 2015, în contabilitatea societății, provizionul (ajustarea) privind creanța neîncasată nu se înregistrează, însă extracontabil se determină provizionul deductibil (partea deductibilă din creanța neîncasabilă), prin efectuarea următorului calcul:

– provizion deductibil pentru creanța neîncasată ce depășește 270 de zile = 1.000 lei x 30% = 300 lei.

Suma de 300 lei, în Registrul de Evidență Fiscală, se va scădea din baza impozabilă pentru determinarea impozitului pe profit, ca sumă deductibilă, rezultând profitul fiscal asupra căruia se aplică procentul de 16%.

Așadar, în cursul anului, la fiecare termen de calcul al impozitului pe profit, până la data de 31 decembrie 2015, în Registrul de Evidență Fiscală se regăsesc sume ce reprezintă provizioane (ajustări) pentru clienții neîncasați, care se scad din baza impozabilă, în timp ce în contabilitate (în balanță) aceste sume nu existau decât la finele anului.

Situația aceasta este corectată de **noul Cod fiscal** care, la **art. 26 alin. (1) lit. c) și j)**, menționează deductibilitatea ajustărilor pentru deprecierea creanțelor înregistrate potrivit reglementărilor contabile aplicabile. Astfel, potrivit noilor norme fiscale, deducerea ajustărilor pentru neîncasarea creanțelor se va face doar la finalul anului, când, potrivit Reglementărilor contabile, acestea se vor înregistra în contabilitate.